

Territoris

El Festival Internacional de Microdansa Itinerant 15m2 celebra la seva 3a edició a Guissona

Anna Mateus:
“A les comunitats rurals hi ha més marge per poder establir relacions, és més fàcil posar cara i noms a les persones i crear xarxa”

Delfina & Maite Brodats: Un fil conductor per teixir il·lusions, festes i tradicions

Entrevista: Lily Brick (Lleida, 1990), artista i muralista establerta a Juneda

CIRCUIT URGELLENC

www.circusa.com

LES PROPERES SETMANES ALS VOSTRES CINEMES

Els teus cinemes

Cinemes Majèstic de Tàrrrega

973-302-705

Cinema Sala Actes La Paeria Balaguer

973-445-200

Cinema Centre Cultural Mollerussa

973-526-679

Cinema Casal Agramunt

973-610-519

Cinema Armengol de Bellpuig

636-419-829

Cinema La Lira de Tremp

679-170-650

CONSULTEU LA CARTELLERA A WWW.CIRCUSA.COM I PROMOCIONS A FB, IG!!!

Estimats lectors,

Aquest número que teniu a les vostres mans és una celebració de la perseverança, la dedicació i la passió. És amb gran orgull que arribem al número 50 de Territoris Magazin, el germà de paper, més tangible i més distès del projecte informatiu Territoris, un somni que va prendre volada l'any 2015 —tres anys després del naixement del digital— i que ha crescut fins a convertir-se en una lectura cabdal de les terres de Lleida.

Al llarg d'aquests vuit anys, hem estat testimonis i participants actius de l'evolució de la nostra estimada terra. Territoris Magazin ha anat més enllà de ser una simple revista i s'ha convertit en un veritable punt de trobada d'artistes, pensadors, científics, activistes, emprenedors i talents diversos que han trobat les claus a casa seva, al fons de les seves arrels, per transformar el món. Des de la redacció, el departament de disseny i maquetació i el departament comercial, nosaltres hem abocat tots els esforços, número rere número, a oferir-vos històries rellevants i úniques que no poden passar desapercebudes.

Des del primer dia, el nostre compromís ha estat ressaltar i promoure iniciatives que emanen dels racons més recòndits dels nostres territoris, independentment de la seva grandària. Cadascun dels nostres municipis amaga tresors únics i inspiradors, i a través de les pàgines de Territoris Magazin, hem tingut l'honor d'apropar-vos-hi, i així ho continuarem fent.

En aquests vuit anys, hem après que quan es crea des del convenciment, des del cor, es poden aconseguir coses increïbles. Les històries que hem anat relatant al magazin mostren com les recompenses que sorgeixen de la dedicació són sovint del tot inesperades, molt millor del que un mateix s'havia pogut arribar a esperar.

Territoris Magazin, com els castells, s'ha aixecat amb força, determinació i treball en equip, sense tèmer tocar cap sostre, i fent-se un lloc destacat des d'on poder observar la societat i tot allò que ens mou. Hem aprofundit en la nostra identitat, sumant-nos i impulsant el dinamisme i la tenacitat que caracteritzen casa nostra.

Ara, amb el número 50 a les mans, celebrem una fita important en la nostra història, que —fins i tot, moltes vegades, sense adonar-nos-en— alhora heu escrit vosaltres. Qui sap si tu, que ens llegeixes ara, apareixes o has aparegut algun dia també aquí. O els teus fills, o els teus avis. Nosaltres continuarem explorant, descobrint i compartint les històries i els tresors que fan que els nostres territoris siguin únics i especials, i així esperem que ho feu també vosaltres. Que exploreu, descobriu i compartiu tot allò que us fa únics i especials, i que la gent mereix conèixer.

Per tot això i més, i per haver-nos llegit fins aquí, moltes gràcies. Esperem que gaudiu d'aquest número especial tant com nosaltres hem gaudit al crear-lo.

L'EQUIP DE TERRITORIES

50 anys de Territoris Magazin

Celebrem els cinquanta números de Territoris Magazin amb cinc entrevistes a cinc persones que treballen diàriament des del territori cap al món. Al llarg d'aquest número, podreu trobar cinc visions, cinc maneres de viure la vida i una mateixa essència: la passió erigida sobre unes sòlides arrels que ha definit i definirà el seu futur i el dels qui els envolten.

- 04 Entrevista: Jordi Cortés Cava (Balaguer, 1979), docent de futbol a INEFC Lleida - Pirineus i ILERNA i entrenador del Club de Futbol Joventut de Mollerussa
- 06 Anna Mateus: "A les comunitats rurals hi ha més marge per poder establir relacions, és més fàcil posar cara i noms a les persones i crear xarxa"
- 08 Delfina & Maite Brodats: Un fil conductor per teixir il·lusions, festes i tradicions
- 10 L'Escola Agrària del Pirineu: un agent clau en el desenvolupament del territori rural de Catalunya
- 12 El Festival Internacional de Microdansa Itinerant 15m2 celebra la seva 3a edició a Guissona
- 16 Entrevista: Lily Brick (Lleida, 1990), artista i muralista establerta a Juneda
- 18 Entrevista: Rosa Bisa Falip (Sant Martí de Maldà, 1964), enginyera tècnica agrícola i tècnica de l'Agrupació de Defensa Vegetal de Valls del Corb
- 19 Entrevista: Gemma Villorbina Noguera (Cervera, 1976), professora agregada de la UdL i coordinadora del grau en Biotecnologia
- 20 Entrevista: Antoni Gelonch Viladegut (Lleida, 1956), escriptor i divulgador cultural
- 22 Avui fem... pa de pessic de pera i mató

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

territoris.cat

PLANDORA CONTINGUTS

amic25

Pots trobar-nos també a:

 @territoris.cat

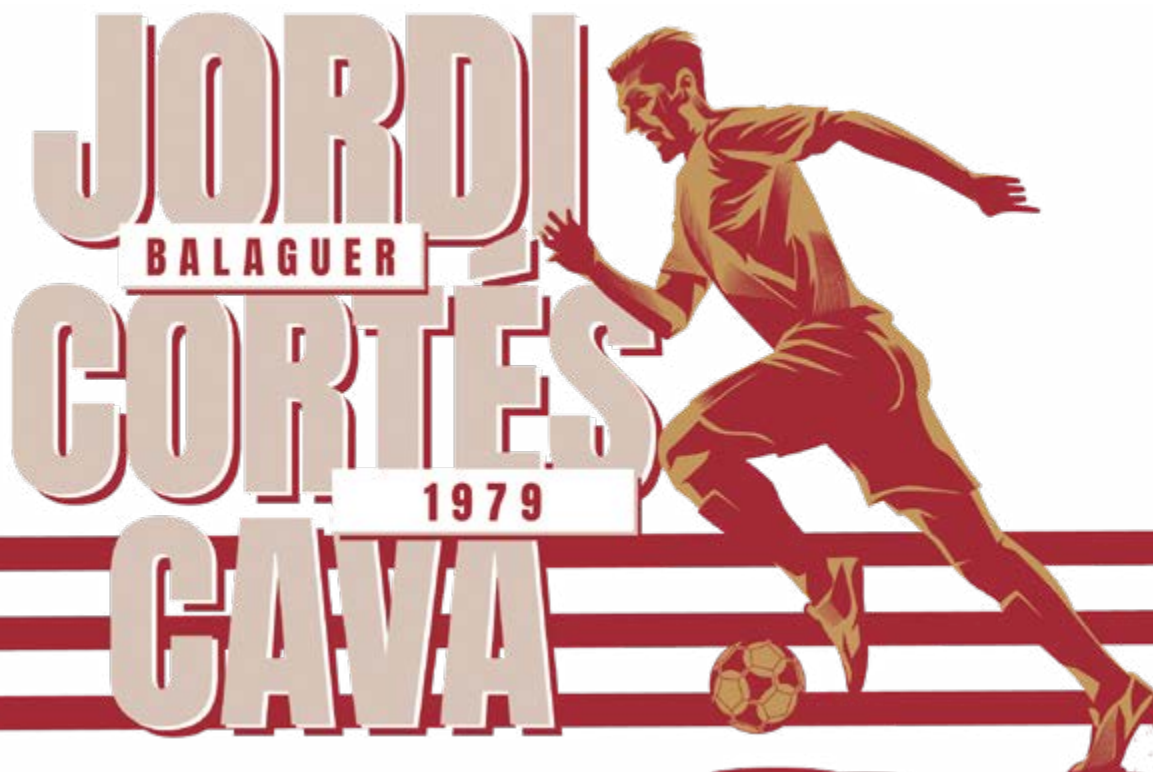
 /territoris.cat

 @territoris.cat

 Redacció i publicitat: 676 560 252

Direcció i gerència: Esther Barta i Robert Garcia
Cap de redacció: Marina Pallàs Barta
Redactors: Jordi Vinuesa i Marina Pallàs Barta
Tecnologies: Robert Garcia
Disseny i maquetació: Aida Pallàs Barta
Publicitat i màrqueting: Esther Barta
Administració: Carme Baró
Fotografia portada: Jordi Vinuesa
Edita: Plandora Continguts
Impressió: GoPrinters
Dipòsit Legal: DL L 480-2015

DOCENT DE FUTBOL A INEFC LLEIDA - PIRINEUS I ILERNA

I ENTRENADOR DEL CLUB FUTBOL JOVENTUT MOLLERUSSA

REDACCIÓ I FOTOGRAFIES Jordi Vinuesa

Com va començar la teva relació amb el món de l'esport?

És curiós perquè els meus pares són metges –ara jubilats– i els tres fills, dos nois i una noia, vàrem estudiar INEFC. Tanmateix, a casa sempre hem viscut molt l'esport. De fet, el meu pare va fer de metge a l'antiga UE Lleida i al Caprabo Lleida de bàsquet –a l'època de l'ACB–. Des que era petit li deia a la meua mare que de gran volia ser com el professor d'educació física de l'escola. De jove vaig començar a jugar amb equips de futbol sala a l'escola, de futbol 7, amb l'aleví del Lleida, etc. I amb 26 o 27 anys vaig decidir deixar de jugar per dedicar-me a entrenar.

Hi ha hagut algun punt d'inflexió a la teva carrera?

Sí, destacaria tres moments. El primer, amb 33 anys quan van confiar en mi per dirigir el Club de Futbol Balaguer a 3a divisió. Era un dels entrenadors més joves de la categoria —a la plantilla tenia jugadors més grans que jo—. Vam fer una temporada brillant i vam quedar onzens a la classificació. Aquest és l'últim equip que hi ha hagut a la província de Lleida a 3a divisió i que ha salvat la categoria —l'any següent la van perdre—. Des d'aquell any no hem tornat a tenir cap equip de Lleida a 3a divisió fins aquest any amb el Mollerussa.

El meu clímax com a entrenador va ser amb Lleida. Jo estava de segon entrenador quan vam eliminar la Reial Societat a la Copa del Rei i vam poder jugar els vuitens de final contra l'Atlètic de Madrid al Wanda Metropolitano. Va ser una experiència única i un record inesborrable.

El tercer moment és l'ascens amb el Mollerussa. Va ser la cirereta del pastís d'un projecte que està molt viu i que ha d'aportar molts més èxits.

Quin impacte creus que té la teva feina a les Terres de Ponent?

Em ve al cap un record inesborrable. El dia de l'ascens del Mollerussa a Igualada se'm van aproximar uns padrins i unes padrines de la ciutat i amb llàgrimes als ulls em van abraçar. Estaven molt agraïts per poder tornar a veure al Mollerussa jugant a una categoria de nivell –com havia passat als anys 90–. Aquesta és l'empremta que estem deixant: tornar a situar el territori i posar Mollerussa al mapa. Portar el nom de Mollerussa per Catalunya amb el nivell que ho estem fent ara és un privilegi.

Com et veus en un futur?

Estic molt arrelat a les terres de Lleida i no em plantejaria sortir-ne per res. D'una banda, m'omple molt

la meva feina com a docent de futbol a INEFC Lleida-Pirineus i ILERNA. D'altra banda, aspiro a arribar el més lluny possible amb el Mollerussa, primer consolidant-nos en aquesta categoria i, en un futur, podent fer algun pas més endavant.

Un missatge als lectors de Territoris...

Demanaria que es fes costat als nens i nenes que volen fer esport. Que els acompanyin i a prop seu des dels inicis. Que també donin suport a les associacions i les institucions que aposten pel futbol, com és el cas del Club de Futbol Joventut de Mollerussa: fent-se socis i anant-los a veure. I que des de la petita i la mitjana empresa també es col·labori –tot i que la llei de patrocini a Espanya no ens ajudi—. Sens dubte l'esport és salut, i d'aquesta manera cadascú pot aportar el seu granet de sorra al creixement del nostre àmbit.

ARENI

OFICINA TÈCNICA

PROJECTES DE VIVENDA
INDUSTRIA I SERVEIS

www.arenicat.cat   973 71 09 55

Torre Pla Urgell.cat

Lloga un espai únic i privat
per la teva celebració, dinar/sopar

Anna Mateus:

“A les comunitats rurals hi ha més marge per poder establir relacions, és més fàcil posar cara i noms a les persones i crear xarxa”

REDACCIÓ Jordi Vinuesa FOTOGRAFIA Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya a Lleida

L'educadora social Anna Mateus Alamon (Lleida, 1993) ha estat una de les guanyadores del primer Premi UOC Rural pel seu Treball de Fi de Grau (TFG) 'Migracions i despoblament: dos camins que s'encreuen?'. El guardó té l'objectiu de premiar perspectives innovadores en treballs acadèmics relacionats amb les zones rurals.

Al teu TFG apuntes que les comunitats rurals poden ser un punt d'acollida amb més garanties que les ciutats. Per què ho creus així?

A les ciutats és complicat canviar les dinàmiques que empenyen a les persones novingudes a establir-se en barris molt concrets. D'aquesta manera, costa molt que es creïn espais de trobada amb els veïns. En canvi, a les comunitats rurals hi ha més marge per poder establir relacions, és més fàcil posar cara i noms a les persones i crear xarxa. De fet, al treball ho plantejo a partir d'un cas real les converses que fa deu anys tenia el meu padrí i el seu veí, d'origen magribí, l'Abdul —ambdós veïns de Torregrossa—.

A partir d'aquestes converses extrapoles una dinàmica general d'acollida...

Les persones que arriben a un lloc no només han de relacionar-se entre ells, sinó que la comunitat que els acull ha de fer un esforç per a apropar-s'hi. L'acollida ha de ser una relació bidireccional que tingui en compte que totes les persones implicades han de tenir veu, dir la seua, sentir que es forma part de la comunitat de forma real.

Quin repte destacaries pel que fa a la rebuda de persones migrades?

Moltes vegades crec que es veu l'arribada de persones migrades com a mà d'obra. No pot ser que estiguem entenent l'arribada de persones migrades com a engranatge econòmic, això s'hauria de canviar.

Quina és la tasca de l'educador social en aquest context?

Al TFG proposo dues línies de treball. D'una banda, a través de l'acció de l'educadora com a acompanyant d'un perfil de nois joves —molts surten de centres d'acollida i tenen les opcions molt marcades— per a mostrar-los l'alternativa de les comunitats rurals. D'altra banda, a través de la dinamització comunitària, acompanyant els grups i sent facilitador d'espais de coneixença, debat, etc.

Quines conclusions extreus del treball?

La societat actual i les seves dinàmiques es construeixen d'acord amb la velocitat, l'anonimat, l'individualisme, etc. Aquest model deixa una part de la societat als marges. És un repte a nivell macro. I després, en l'àmbit de territori, tenim un país amb molt espai; a la província de Lleida hi ha una densitat de població baixa, però certes dinàmiques concentren la població en grans ciutats, i no és per manca d'habitatge a les zones rurals.

**PROVEM-HO
EN CATALÀ**

**MOLT
PER PARLAR.
MOLT
PER VIURE.**

moltperparlar.cat

 Generalitat
de Catalunya

Pel català,
sempre endavant

Un fil conductor per teixir il·lusions, festes i tradicions

La marca Delfina & Maite Brodats representa la tradició, l'experiència amb la innovació i les ganes de seguir endavant

REDACCIÓ I FOTOGRAFIES Esther Barta

Delfina & Maite Brodats reneix l'any 2021, donant continuïtat la Maite a l'esperit emprenedor de la seva mare, Delfina Fo Pros, qui regentava l'empresa, fins fa quatre anys.

Maite Font Fo (Corbins, 1989), però, convençuda de la solidesa i el potencial del projecte, no vol que els èxits assolits per la seva mare passin encara a la història: quedarien massa reis sense vestir. És així com a través del programa Reempresa, creat per a persones (re)emprenedores que estan disposades a donar continuïtat a negocis viables i en rendiment, n'agafa el relleu el juliol del 2021, amb la fundació de Delfina & Maite Brodats. La Maite, qui s'ha sentit molt recolzada pel programa en tot moment, ha esdevingut un referent en l'àmbit de l'emprenedoria, participant en diversos certàmens organitzats per Reempresa, com a testimoni i cas d'èxit de reemprenedoria.

Des de ben petita ha viscut el negoci de brodats i confecció creativa aprenent de la seva mare, que va iniciar aquesta activitat al seu taller de Corbins l'any 1995. Tot i que, fins fa poc, ella havia viscut l'ofici sempre des d'un segon pla perquè no s'hi dedicava, ja coneixia les màquines de cosir, de brodar, i fins i tot havia tallat roba. Aleshores, però, encara no s'imaginava pas que un dia esdevindria la seva professió. Però els encerts i professionalitat de la seva mare saltaven a la vista, i després de diplomarse en Turisme i de ser mare, tot la va portar a reemprendre el negoci.

És així com, a poc a poc, va agafant el "fil" i troba una nova oportunitat per crear: "He descobert que m'encanta: treus una part de tu que no coneixies". A més, el negoci també li permet estar en contacte amb la gent i la cultura: "L'experiència, el positivisme i molta vitalitat. Tot això és una part essencial del negoci", explica.

Amb aquest relleu, la Maite ha aportat frescor i creativitat a l'empresa. De fet, els colors insígnia que defineixen la carta de presentació de la marca Delfina & Maite Brodats representen la tradició, l'experiència amb la innovació i les ganes de seguir endavant.

Una de les grans metes assolides des que la Maite ha passat al capdavant del negoci ha estat expandir el negoci de la demarcació de Lleida a tot Catalunya i més enllà, com l'Aragó i el País Valencià, una fita que la mateixa Maite assegura que l'ha sorprès gratament, ja que s'ha adonat que l'existència de Delfina & Maite Brodats era coneguda arreu.

Una marca que treballa amb teixits artesans de mitja-

Amb relació a la tradició dels vestits regionals, la Maite anima al jovent a què participin en les tradicions en general i, sobretot, a què es presentin al pubillatge local, comarcal o nacional, perquè és quelcom que “enriqueix moltíssim, com a part d’una cultura ben nostra”

alta qualitat i alta durabilitat, amb creacions que es confeccionen totalment al seu taller de Corbins, tot un treball artesanal i creatiu basat en productes i matèries de proximitat.

El client té l’opció de personalitzar-ho al seu gust triant les robes, les passamaneries, els complements... Però també poden confiar-ho tot a les professionals i demanar que ho facin al seu gust. Ambdues opcions oferiran uns resultats excepcionals. A partir del color que escullen, Delfina & Maite Brodats donen vida a creacions úniques: “D’això es tracta la nostra feina: de crear, de dissenyar, d’inspirar-se, d’inventar... Perquè, en definitiva, sempre intentem aportar diferenciacions als vestits, com per exemple, una capa oberta que permet mostrar o amagar detalls del vestit a mercè de qui el porta, o incorporar alguna innovació que trenqui els esquemes”, assenyala la Maite.

Tot el que poden fer i més

Quan es tracta de confeccionar els vestits regionals d’hereu i pubilla, Delfina & Maite Brodats els vesteixen de cap a

peus, inclosos els accessoris com les arracades, fermalls, penjolls, gandalles, mitenes, etc.

Una altra de les seves especialitats són els vestuaris relacionats amb les cavalcades dels Reis d’Orient: patges, reis mags, personatges d’inici de cavalcada, els faldons de les carrosses, etc.

Amés amés, com no podria ser d’altra manera, confeccionen també roba per als gegants, balconades i banderes per a l’asta dels ajuntaments i institucions, i forren taules per la sala de plens, amb l’escut del poble brodat o aplicat. Així mateix, personalitzen roba i/o productes de merchandising.

Delfina & Maite Brodats treballen amb tot el que tingui a veure amb brodats de gran volum, processos artesans i de confecció, i ho fan des del seu gran taller, amb màquines, teixits i capacitat per tallar molta roba. Tot un treball artesà, versàtil, atrevit i polivalent que permet materialitzar totes les idees de vestuari possibles indistintament, és a dir, totes aquelles amb les que alguna vegada s’han atrevit els seus clients, siguin pagesos, reis o directores de pel·lícules.

QUAN PARLES FAS MAGIA

MOLT PER PARLAR. MOLT PER VIURE.

vxl.cat
VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

Generalitat de Catalunya
Pel català, sempre endavant

Oferta de les escoles agràries

**Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Grau Mitjà i Superior

La formació més completa i única en professions i activitats del món rural: **activitats agràries, Vitivinicultura, Paisatgisme, Agroecologisme i Acció Climàtica**

Alfarràs, Empordà, Vallfogona de Balaguer, Manresa, Les Borges Blanques, Pallars, Amposta, Tarrega, Pirineu, Mas Bové, Solsones, Santa Coloma de Farners, Gandesa i Mercè Rossell i Domènec

ESCOLA AGRÀRIA *del Pirineu*

UN AGENT CLAU EN EL DESENVOLUPAMENT DEL TERRITORI RURAL DE CATALUNYA

REDACCIÓ Marina Pallàs FOTOGRAFIA Escoles Agràries

Enclavada a Bellestar, una petita població de l'Alt Urgell, a l'Escola Agrària del Pirineu s'hi arriba gent de tots els perfils i tots els indrets de Catalunya, del camp i la ciutat, per trobar-hi oportunitats de tota mena, ja sigui per iniciar-se en l'àmbit del món rural i l'entorn com per donar un canvi de rumb a les seves vides. Així ens ho explica la directora de l'escola, Núria Duró Porta, qui indica que les formacions que imparteix l'escola interessen tant a joves de 16 anys com a persones jubilades, passant per un gran gruix de persones en edat activa. *"L'única condició és que tinguin ganes d'aprendre sobre l'entorn i el món rural"*, assenyala. L'escola, sempre disposada i en contacte amb la realitat del sector i de l'entorn que l'envolta, ha esdevingut així un punt neuràlgic de l'àmbit rural, amb tot un seguit d'equipaments i instal·lacions –incloses residència, finca eqüestre amb quaranta cavalls, centre de testatge de races autòctones amb una trentena de vedells, hivernacle, umbracle, arborètum, aula agroalimentària – que serveix de formatgeria i molt més– que acullen no només els seus alumnes, sinó professionals i entitats de l'entorn amb qui estableixen interessants sinergies. *"L'entorn de l'escola és també la nostra aula"*, declara Duró, qui detalla que les formacions es divideixen en dos tipus –la inicial i la contínua–, que alhora s'estructuren en tres grans pilars: la formació eqüestre, l'agroforestal de muntanya i la formatgera. Mentre, ens avança, la formació dual es planteja com una prometedora opció amb possibilitats molt positives tant pels alumnes de l'escola com per les empreses de la comarca.

Els tres pilars de l'escola

Formació eqüestre

En el Cicle Formatiu de Grau Mitjà d'Activitats Eqüestres, els alumnes ho aprenen tot sobre el món dels cavalls, des de la reproducció, la cria i recria fins a la doma de poltres, la preparació dels cavalls per l'equitació

i els guiatges o rutes eqüestres. Es tracta d'una formació molt completa, en tant que l'alumne aprèn molt més que allò estrictament relacionat amb els èquids: adquireix coneixements sobre l'entorn, i obté aptituds no només per tractar amb cavalls, sinó també amb les persones, en tant que es converteix també en un dinamitzador. A més, els alumnes que s'inicien en aquest cicle no han de comptar necessàriament amb experiència en aquest àmbit: en acabar el cicle, tots sabran preparar un cavall, muntar-lo i manejar-lo. A banda d'aquests estudis reglats, l'escola també ofereix, al llarg de tot el curs escolar, diversos cursos i jornades de formació contínua d'aquest àmbit, com ara, cursos sobreperfeccionament relacionants amb l'equitació com la biomecànica, ferrament, doma de poltres...

Formació formatgera

Des de la seva fundació, l'Escola Agrària del Pirineu s'ha mantingut atenta i propera a les demandes del sector, ja sigui a través dels interessos dels professionals com de les Polítiques Agràries Comunes que han anat sortint. En els seus inicis l'escola va centrar la seva formació en la gestió de les explotacions agropecuàries de muntanya, però a partir dels anys 90 l'escola va creure que era important donar suport al desenvolupament de projectes, com ara donant sortida a la llet que produeixen les explotacions, en molts casos a través de la creació de formatgeries artesanes. Des d'aleshores, i anticipant-se a l'auge que viurien aquesta mena d'iniciatives, l'escola ha treballat activament en l'acompanyament dels emprenedors que volien crear una formatgeria, tot impartint cursos bàsics d'iniciació. Amb aquests, l'alumne aprèn d'on ve la llet, qui la produeix, com s'ha de tractar per fer els formatges bàsics i molt més. Posteriorment, l'alumne pot realitzar els cursos d'especialització, que es fan anualment i varien en funció de la demanda i els perfils dels alumnes inscrits, com poden ser al voltant de l'elaboració de mantegues, iogurts i formatges blaus, o l'aprofundiment en el món de l'organolèptica.

Formació agroforestal

L'altre gran pilar de l'escola, és la formació en l'àmbit agroforestal de muntanya, on destaca el Cicle Formatiu de Grau Mitjà d'Aprofitament i Conservació del Medi Natural. Són uns estudis molt transversals, segons Duró: *"L'alumne es prepara de forma molt polivalent"*. Més enllà de tot el que, d'entrada, podríem esperar en el cicle, l'alumne que el cursi obtindrà amplis i profunds coneixements sobre la gestió dels boscos, la botànica, els sòls, la cartografia i l'orientació, la maquinària, els fitosanitaris, les plagues, l'àmbit herbícola, la gestió de la fauna protegida i no protegida i cinegètica i no cinegètica i la divulgació i l'educació ambiental. Així, les sortides d'aquests alumnes són tan diverses com els seus àmbits de coneixement:

podran treballar, tant a bosc fent feines d'abatiment i desembosc, com en un centre de recuperació de fauna com en brigades municipals i de parcs naturals. En tot cas, posteriorment a aquest grau mitjà, els alumnes es podran especialitzar en els àmbits que més els interessin. La formació en aquest sector, a més a més, inclou formació contínua en l'àmbit més estrictament forestal, però també sobre la ramaderia i l'agricultura de muntanya. Per això, una de les grans tasques de l'escola és l'acompanyament dels joves que volen iniciar-se en l'agricultura. I és que cal destacar que, quan un jove de menys de quaranta anys es vol incorporar a una explotació, pot optar a una ajuda, amb la condició que segueixi un itinerari formatiu dissenyat des de les Escoles Agràries. Així mateix, l'Escola Agrària del Pirineu també ofereix formacions específiques en soldadura, maneig del bestiar, gestió de pastures i altres cursos que s'actualitzen d'acord amb els interessos i necessitats del moment. *"De fet, tot sovint acabem fent un disseny de les formacions 'a la carta', d'acord amb el perfil d'alumne que tenim"*, apunta Duró.

Una ferma aposta per la formació dual

Amb tot, una de les grans apostes de l'Escola Agrària del Pirineu és la de la formació dual, en la qual va iniciar-se tot just l'any passat, un prometedor mètode amb origen a Alemanya que busca professionalitzar els seus alumnes a través de la combinació dels estudis amb pràctiques remunerades en empreses. *"Si els dones la certesa que quan es titulin comptaran amb una feina, els alumnes s'engresquen. Tot sovint impera la idea que 'el jovent no vol treballar', però bona part de l'alumnat és molt treballador i té ganes d'incorporar-se al món laboral per fer coses"*, remarca Duró. Tant grans empreses nacionals, com petites empreses locals necessiten aquests perfils, alumnes motivats i formats d'acord amb un sistema reglat, i és per això que acorden amb aquestes la realització de pràctiques amb l'objectiu que els alumnes s'hi acabin incorporant laboralment. El primer any el cursen íntegrament a l'escola, i a partir del segon comencen a formar-se a través de les pràctiques laborals a l'empresa, que continuen combinant amb l'assistència a l'escola. És així com, ja el primer any, dues empreses del país, una pública i una privada, han fitxat dos dels primers alumnes que han cursat aquesta formació dual a l'escola. Una experiència del tot positiva tant pels estudiants com per les empreses que porten l'escola a fixar la vista en aquesta mena de formació: *"Sens dubte, la idea ara és continuar la formació dual amb el cicle de forestals, però també creiem que seria interessant fer-ho amb les activitats eqüestres, perquè intuïm que hi hauria un percentatge d'alumnes i un gruix d'empreses molt important interessats en aquesta possibilitat. Un molt bon balanç seria acabar-nos dedicant en un 50% a aquest tipus de formació"*, conclou amb entusiasme la directora.

El Festival Internacional de Microdansa Itinerant

15m2

celebra la seva 3a edició a Guissona

Enguany, el 15m2 ha dedicat la programació als feminismes i les dones rurals, coincidint amb la celebració del Dia Internacional de les Dones Rurals

REDACCIÓ I FOTOGRAFIES Jordi Vinuesa

Per primer cop, el jove Festival Internacional de Microdansa Itinerant 15m2 ha passat per les Terres de Ponent. Ha fet parada a Guissona del 13 al 14 d'octubre de 2023. La proposta ha programat diferents espectacles de dansa repartits per alguns espais singulars de la població de la Segarra, en una edició dedicada als feminismes i a les dones rurals. I és que precisament, el final de les actuacions ha coincidit amb la celebració del Dia Internacional de les Dones Rurals —15 d'octubre—.

El festival ha comptat amb noms de l'escena nacional com Helena Martín, que va endur-se el premi del públic, o propostes com les de Zoe Balasch, Cecília Colacrai i Ada Vilaró, entre d'altres. En total, hi han actuat 13 artistes i/o companyies, cinc d'elles convidades. Prèviament, s'havia fet una convocatòria pública per a la selecció d'algunes de les peces que s'han pogut veure. L'organització ha volgut apostar per una programació on la dona —ballarina— amb més maduresa tingués un paper important: "Les ballarines més madures tenen una trajectòria i es mereixen ser reconegudes", ha destacat la codirectora del festival, Anna Garreta.

Un festival que mai no serà igual

El 15m2 és itinerant i ha arribat a Guissona després de passar per Barcelona —edició zero—, Santa Coloma de Farners —primera edició— i el Monestir de Sant Jeroni de la Murtra a Badalona —segona edició—. Cada nova edició s'ha hagut d'adaptar a un nou espai escènic, "que pot ser un camp, un carrer, una plaça...", apunta Garreta.

A Guissona s'han pogut veure propostes a la plaça Major, a l'Obra de Fluvià, als camps del Plàcid Santaaulària i, fins i tot, al campanar de l'església Santa Maria, entre altres espais singulars. La promotora explica que "es tracta de veure com s'impregna cada proposta escènica dins d'un nou context".

La temàtica del festival també és diferent a cada edició. Enguany, el fil conductor del 15m2 han estat els feminismes i les dones rurals. L'organització ha volgut posar en relleu el paper imprescindible de les dones en un context rural, visibilitzar les dones professionals en el context cultural català, enfortir la feminització de les programacions i donar veu a diversitat de sensibilitats femenines.

15m2 de menjador

La proposta va néixer l'any 2020 al menjador de la casa dels ballarins Anna Garreta i Quim Vilagran —de 15m2—. Els dos artistes formen l'associació Última Vèrtebra, organitzadora de l'esdeveniment. La intenció dels promotors era treballar la dansa de qualitat des del coneixement i el territori apostant pel petit format. "No havíem sentit mai aquest concepte de microdansa i vam decidir vincular-lo a aquest projecte", amplia Anna Garreta.

L'organització valora positivament el seu pas per primera vegada a les Terres de Ponent i agraeix la col·laboració de l'Ajuntament de Guissona. "Sense els ajuntaments, un projecte itinerant no podria tirar endavant; es necessita molt el seu suport", clou Anna Garreta.

HELENA MARTÍN

‘El pie, los labios, los ojos, el corazón’

La ballarina i coreògrafa Helena Martín va guanyar el premi del públic del Festival 15m2 amb l'actuació anomenada ‘El pie, los labios, los ojos, el corazón’

ENGINYERIA, INSTAL·LACIONS I DISTRIBUCIÓ DE MATERIAL DE REG

reg per degoteig aspersió fertirrigació sistemes antigèl basses cuberta flotant i més

IRRIGA
water solutions

IRRIGA WATER SOLUTIONS S.L.
P.I. Camí dels Frares, c/ A Parc. 2
Nau 3, 25190 Lleida

tel. 973 25 78 63

www.irriga.es

616 35 32 14

info@irriga.es

Pujol
■■■■

100% PRODUCTE DE PONENT

WWW.PREFABRICATSPUJOL.COM

Faig
Brock

(Lleida, 1990)
**Artista i muralista
establerta a Juneda**

REDACCIÓ Jordi Vinuesa FOTOGRAFIA Cristina Mongay

Com va començar la teva relació amb el món del mural?

Per casualitat. En un primer moment no tenia cap tipus d'interès en el món de l'esprai. Treballava en una impremta, i un dia, un client que pintava em va convidar a una trobada on participava. Hi vaig anar i em van oferir un 2x2 metres i esprais per a practicar. Em vaig engrescar i m'ho vaig passar molt bé. Va ser amor a primera vista. Em vaig enganxar, cada cap de setmana pintava a una propietat que tenia el meu cap, i la gent que passava ho veia. Em van oferir una feina i des d'aquell moment no he parat.

Hi ha hagut algun punt d'inflexió a la teva carrera?

A la vida passen molts trens. La clau no està a veure'ls sinó en agafar-los. D'ençà que vaig començar a pintar, han passat molts trens i els he anat agafant. Cadascun dels passos i decisions que he pres m'han portat on soc ara. Des d'una conversa amb una persona que collia arbecuines al poble del Cogul fins a treballar per al Circuit de Barcelona-Catalunya a Montmeló. Cada cosa que faig, la faig amb consciència, per fer-la millor que bé. Si hi ha hagut algun moment més important que d'altres, no l'he notat.

Quin impacte creus que té la teva feina a les Terres de Ponent?

Jo soc qui soc gràcies a ser de Lleida, viure a Lleida i fer murals a Lleida. En una gran ciutat no tens les mateixes possibilitats per fer fluir la teva creativitat. L'entorn rural, en canvi, és molt respectuós: s'hi valora l'art, l'artesanía i l'esforç. A través dels murals, he pogut parlar de la història de pobles petits i he descobert persones extraordinàries.

Com veus el futur?

L'únic que vull és fer les coses bé. Viure cada instant al màxim. Tinc aspiracions molt petites. Com més gran em faig, més m'adono que és una sort molt gran poder fer el que faig —també m'ho he guanyat—. Aspiro a tenir el meu propi taller i pintar quan vulgui, tranquil·la, sense interrupcions... I a continuar vivint de l'art.

Un missatge als lectors de Territoris...

Que visquin la vida, que observin més i s'emocionin. Que siguin més humans. La societat de la immediatesa fa invisibles a artistes i artesans.

Petit Xiroi

Restaurant

Servei de menjador
de dimarts a diumenge,
a partir de les 13.00 h

*Gaudeix de la
millor gastronomia
al cor del Pla
d'Urgell*

C/ Vilot, 2 · Tel. 973 71 27 04 · 25245 Vila-sana

ASS PLUS®

Experts en sumar
protecció a les teves dades.

T'ajudem a complir les normatives
legals de protecció de dades, **amb un
servei personalitzat.**

Pl. Generalitat, 23
El Palau d'Anglesola
25243 · Lleida
973 710 989
info@assplus.org

www.assplus.org

Rosa Bisa Falip

(Sant Martí de Maldà, 1964)

Enginyera tècnica agrícola i tècnica de l'Agrupació de Defensa Vegetal de Valls del Corb

REDACCIÓ Jordi Vinuesa FOTOGRAFIA Cedida per Rosa Bisa Falip

Com va començar la teva relació amb el món de l'agricultura?

Vinc de família d'agricultors i ho he viscut des de petita. De gran vaig decidir formar-me com a enginyera agrícola. Quan vaig acabar, l'Agrupació de Defensa Vegetal (ADV) del sud de l'Urgell —una associació que dona servei tècnic als agricultors per portar la gestió dels cultius— buscava personal i hi vaig començar a treballar. El meu bagatge familiar m'ha afavorit a l'hora de desenvolupar el meu treball i m'ajuda a donar resposta als agricultors.

Hi ha hagut algun punt d'inflexió a la teva carrera?

En aquesta mena de feina —i més sent una dona en una professió masculinitzada— t'has d'anar guanyant la confiança de l'interlocutor a força de treball constant. És una professió on tractem amb moltes persones diferents i ens hem d'anar adaptant a cada perfil.

Quin impacte creus que té la teva feina a les Terres de Ponent?

Fem molta feina —tot i que de vegades penso que no ens en fem suficient ressò—. Ajudem a gestionar els cultius, acompanyem en la implementació de nous coneixements, de noves tecnologies i de noves mesures per avançar en l'agricultura. Per exemple, hi ha una nova tècnica de control que evita les plagues. Nosaltres som els encarregats de fer arribar aquesta nova tècnica als agricultors, i l'aplicació d'aquesta genera un benefici a la societat: evita la plaga i l'aplicació de productes fitosanitaris.

Com veus el futur?

Cada vegada hi ha més feina per fer i s'està complicant tot molt. Més enllà de la part de gestió tècnica habitual, veiem que els agricultors també necessiten assessorament en altres àmbits. Cada cop estan més carregats de feina que no està vinculada estrictament amb la seva tasca principal, com tots els tràmits que han de dur a terme. El nostre paper ha de ser ajudar a guiar a l'agricultor per agilitzar-ho. El nostre futur com a assessors tècnics també depèn de les polítiques que s'impulsen des d'Europa i en l'àmbit estatal i autonòmic.

Un missatge als lectors de Territoris...

Voldria reivindicar el paper de l'agricultura, que és indispensable per a la societat. Les persones que treballen la terra estan fent un bon treball i ho volen fer de la millor manera possible. Nosaltres com a tècnics hi treballem mà amb mà i mirem de vetllar perquè això sigui possible.

GEMMA VILLOBINA NOGUERA

(Cervera, 1976)

Professora agregada de la UdL i coordinadora del grau en Biotecnologia

REDACCIÓ Jordi Vinuesa FOTOGRAFIA Cedida per Gemma Villobina Noguera

Com va començar la teva relació amb el món de la biotecnologia aplicada a l'aprofitament de residus agroalimentaris?

Vaig estudiar química i vaig fer el doctorat al CSIC de Barcelona. El grup de recerca on vaig treballar estava focalitzat en el control de plagues d'insectes.

El 2005, amb l'inici dels estudis en Biotecnologia a Lleida em va permetre incorporar al centre DBA-UdL, centre de transferència de tecnologia que té com a objectiu principal la valorització de residus agroalimentaris, és a dir la bioeconomia circular.

Hi ha hagut algun punt d'inflexió a la teva carrera?

Fins fa poc, el món dels residus no tenia gaire interès i d'ençà que es va començar a potenciar la cura pel medi ambient, la gestió dels residus... he vist que se'ns ha començat a reconèixer com a investigadors.

Quin impacte creus que té la teva feina a les Terres de Ponent?

Tenim impacte en petites i mitjanes empreses, que normalment no tenen recursos econòmics o d'equipament per a fer recerca i millorar els seus processos. Els fem facilitar aquests recursos i els aportem la nostra experiència en recerca aplicada per tal de resoldre problemes que requereixen la nostra dedicació i expertesa.

Com veus el futur?

El meu futur el veig aquí a la Universitat de Lleida. Ara estem en un moment dolç dins la recerca: veiem com les empreses venen a buscar-nos per solucionar aquests problemes. En l'àmbit català, s'està fomentant la recerca aplicada i s'estan obrint convocatòries amb recursos per acostar les eines de la biotecnologia industrial i la química sostenible, la nostra àrea de recerca, a les empreses del sector agroalimentari i forestal. Per tant, el futur el veig positiu, podem ajudar a solucionar cada cop més els problemes que tenen les empreses en aquest camp i els podem aportar valor afegit als seus processos.

Un missatge als lectors de Territoris...

Ens hem de conscienciar i interioritzar que el futur de la societat i del territori implica buscar nous usos per als residus, que de moment estem acumulant. Hem d'intentar utilitzar-los a favor de la societat, per tal d'aportar-ne beneficis.

Antoni Gelonch Viladegut (Lleida, 1956)

ESCRITOR I DIVULGADOR CULTURAL

REDACCIÓ I FOTOGRAFIA Jordi Vinuesa

Com va començar la teva relació amb el món cultural?

La relació amb la cultura existeix d'ençà que neixes. És allò que ens embolcalla i ens fa ser de la manera que som. La cultura inclou la llengua. Per tant, el meu primer contacte devia produir-se la primera vegada que vaig sentir parlar la meua mare. Amb tot, la meua relació directa amb un objecte cultural va començar amb l'adquisició del meu primer gravat. Devia tenir uns 25 anys.

Hi ha hagut algun punt d'inflexió a la teua carrera?

Als 30 anys, quan vaig decidir tirar endavant amb la col·lecció de gravats. Tot el que ha vingut després d'aquest moment té relació amb el dia que vaig decidir tirar endavant la col·lecció.

Quin impacte creus que té la teua feina a les Terres

de Ponent?

La feina que faig és molt diversa. He mirat de contribuir a fomentar l'accés a la bellesa i a l'art amb la meua col·lecció i el dipòsit al Museu de Lleida. Després, des de la Fundació Horitzons 2050 fem activitats de tota mena per col·laborar en el foment de l'interès per la cultura a les nostres comarques, des d'un punt de vista social, patrimonial o de pur gaudi.

Com veus el futur?

Em veig treballant pel debat i les activitats culturals, l'economia, l'art, els aspectes socials i patrimonials de les terres de Lleida. Veig el meu futur fomentant el debat i la realització d'activitats per a intentar millorar el futur de les Terres de Ponent, en tots els sentits.

Un missatge als lectors de Territoris...

Amunt i crits, que tot està per fer i tot és possible.

29^A MOSTRA GASTRONÒMICA DE LES GARRIGUES

2023
DEL 4 DE NOVEMBRE AL 17 DE DESEMBRE

Restaurants participants:

Ca la Margarida - l'Albi	663 562 182
Els Fogons de la Carme - Cervià de les Garrigues	686 410 468
Hostal Benet - Les Borges Blanques	973 142 318
Masia les Garrigues - Les Borges Blanques	973 141 033
El Sindicat de Tarrés	676 667 575

www.turismegarrigues.com

Consell Comarcal de
les Garrigues

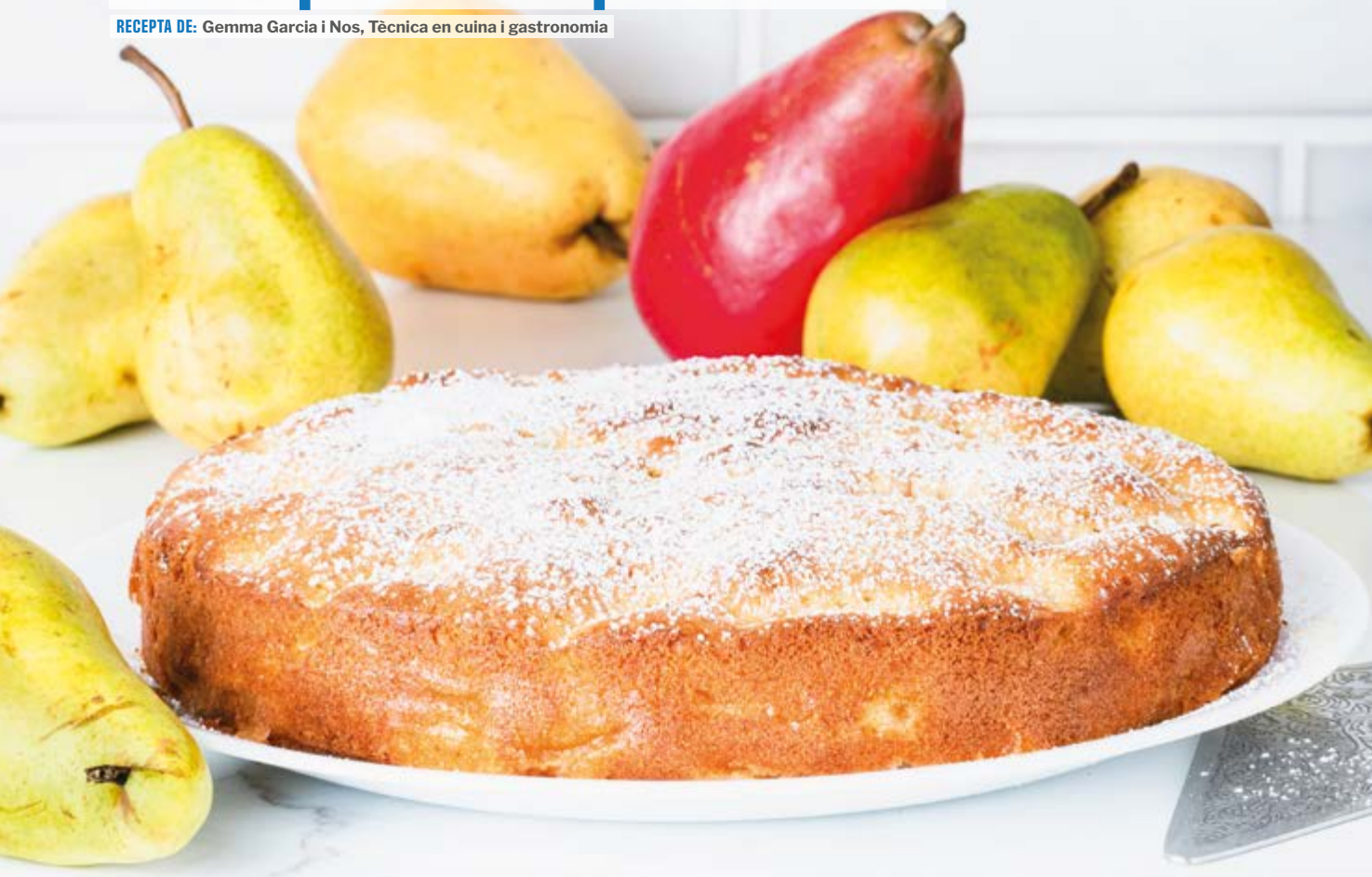

Diputació de Lleida
Patronat de Turisme

Avui fem...

Pa de pessic de pera i mató

RECEPTA DE: Gemma Garcia i Nos, Tècnica en cuina i gastronomia

INGREDIENTS:

1 iogurt	200 g de mató
2 MIDES DE IOGURT de sucre	3 o 4 peres
3 MIDES DE IOGURT de farina	Una mica de farina per al motlle i la pera
1 MIDA DE IOGURT d'oli d'oliva	
3 ous	
1 SOBRE O 15 G de llevat en pols	

INSTRUCCIONS:

1. Batre tots els ingredients menys el mató i la pera i reservar.
2. Pelar i tallar a daus la pera, enfarinar-la i reservar.
3. En un motlle enfarinat, abocar la massa amb la pera i posar el mató per sobre.
4. Empolvorar una mica de sucre per sobre.
5. Coure amb el forn preescalfat a 170°C uns 35 o 40 min.

Protegeix la teva família

La teva assegurança de
vida **des de 5€ al mes**

T'interessa

Escaneja el codi QR

Contacta amb nosaltres

 973 60 34 63

 654 52 50 25

 www.asurbrok.es

Defensa l'aigua des de casa teva

La falta d'aigua ha obligat a restringir el reg i els seus usos agrícoles. Al gest solidari dels nostres pagesos i ramaders podem respondre des de casa nostra defensant cada gota d'aigua perquè **tota aquella que no malbaratem podrà servir per recuperar aviat els usos de l'aigua que dona vida al nostre territori.**

ÉS FÀCIL: 10 CONSELLS QUE DONEN VIDA

1 El WC no és una paperera

Cada vegada que fem una descàrrega de cisterna estem gastant entre 9 i 12 litres d'aigua. Si en som conscients no hi llançarem papers, cabells o altres coses que no costa gens tirar a la paperera normal.

2 La dutxa és reutilitzable

Omplir la banyera consumeix entre 200 i 300 litres d'aigua. Una dutxa la fem amb només el 20% d'aquesta aigua, i si posem una galleda o un cubell sota la dutxa per aprofitar l'aigua que corre fins que surt calenta, la podem aprofitar per fregar o regar les plantes de casa.

3 Vigila l'aixeta

Una aixeta oberta raja a 10 litres per minut. Tanquem-la mentre ens ensabonem, ens raspellem les dents o rentem els plats a mà. No cal que corri aquesta aigua, ja la tornarem a obrir per a glopejar o esbandir la vaixela.

4 Reaprofita l'aigua quan cuines

La que fem servir per rentar aliments o per bullir-los, una vegada torni a la temperatura ambient, ens serveix per regar les plantes de casa tenint la previsió de fer servir un recipient i no deixar-la córrer, així com no descongelar aliments sota el raig d'aigua si els treiem del congelador amb temps.

5 Rentadores i rentaplats, al màxim

El cicle d'una rentadora utilitza de 60 a 90 litres d'aigua (si la rentadora no és de baix consum, pot consumir uns 200 litres), i el del rentaplats de 18 a 30 litres. Posem-los en funcionament a plena capacitat i fem servir els programes més òptims, que són els de més durada.

6 Enganya les cisternes de casa

El vàter és l'artefacte que més aigua consumeix de tota la casa, amb un malbaratament de fins a 100 litres diaris si estan mal sincronitzats o tenen alguna petita fuga. Si col·loquem una o dues ampolles de plàstic plenes dins la cisterna, reduïrem la meitat de l'aigua en cada descàrrega.

7 Les aixetes, sempre al dia

Posem al dia les aixetes de casa. Cada gota que cau cada dos segons sumen en total 6.000 litres d'aigua malbaratada a l'any, i un fil d'aigua que no s'atura són 36.000 litres a l'any. I si posem atomitzadors, econòmics i senzills de col·locar, reduïrem fins a un 50% l'aigua que surt de l'aixeta.

8 El cotxe net al túnel de rentat

Per rentar els nostres vehicles fem servir la mànega necessitem més de 300 litres d'aigua. La millor opció per netejar el vehicle és el túnel de rentat, on disposen sistemes de reaprofitament de l'aigua emprada. Si ho volem fer a casa, la millor opció és fer-ho amb una galleda i una esponja.

9 Regar la gespa o l'hort, al capvespre

Per regar una superfície de gespa de 100 m² són necessaris 400 litres d'aigua. Per reduir l'evaporació i estalviar aigua es recomana regar al capvespre, i sempre és preferible un sol reg abundant més que no pas regar molt sovint amb poca quantitat d'aigua.

10 Cuidem la qualitat de l'aigua

Hi ha molts productes que s'aboquen a l'aigüera que són de difícil eliminació o nocius: pintura, oli, productes de neteja, dissolvents, etc. Un litre d'oli mineral pot contaminar 10.000 litres d'aigua. Cal separar-los i portar-los a la deixalleria.

Defensar cada gota d'aigua és cosa de tots.

Els ajuntaments revisen cada any canonades i dipòsits, ramaders i agricultors instal·len sistemes més eficients de reg i nosaltres podem pensar quins usos d'aigua són prescindibles i superflus a casa en temps de sequera.

Diputació de Lleida

La força dels municipis